

som nu maatte komme frem." Deri ligger efter min Mening et tydeligt Beviis for, at der er en Forbindelse mellem disse samtlige Lovgivningsarbejder. Ved første Behandling var det jo klart, at denne Lov var den, som her i Thinget fandt den gunstigste Modtagelse; i det Hele taget fandt alle Lønningslovene ikke nogen gunstig Modtagelse, fordi man sagde: Vi have ønsket og forlangt Lønningslove, støttede til Organisationslove, men vi faae kun Lønningslove, som medføre Pengeudgiftslove, og ingen Organisationslove. Men denne Lov lod man til at have Mindre imod og jeg udtalte om denne Lov, som den ærede Minister har sagt, at den i en vis Retning kom Thingets Ønsker imøde, i den Retning nemlig, at den sammensatte Gagerne af et bevægeligt og et fast Element. Ved Siden deraf sagde jeg ogsaa, at hvad Lønningsretsforholdenes Størrelse angik, laa det ikke for dengang; men nu ligger det for, og herom er Striden. Da vi kom i Udvalg med disse Sager, syntes det i Begyndelsen, som om man der i det Hele var enig om, at denne Lov kunde blive gjort færdig i Forbindelse med de andre Love, der angik Underviisningsvæsenet, men at derimod de øvrige Lønningslove neppe kunde komme til Forhandling iaar; det maatte man betragte som en opgiven Sag. Derved kom man i Udvalget med stor Hurtighed frem i denne Sag og havde Banskælighed nok med at faae den behørig Tid til Overlæg. Saasnart man imidlertid kom saavidt med denne Lov, at den havde faaet en vis positiv Stikkelse, gik det ogsaa meget hurtigt fremad med de andre Lønningslove, og der fandt jo naturligviis Sammenligninger Sted mellem de forskjellige Stillinger og Gager etc. For mig staaer det aldeles klart, at disse Sager, som vi her have, ville i sin Tid, hvad enten vi komme dertil iaar eller ikke, komme til at tjene til Sammenligningspunkter for Fastsættelsen af senere Gager. Nu kan man ikke finde den mindste Sammenligning mellem en begyndende Professoregage og en Contorchefegage; det er muligt, at man senere vil finde, at disse to Stillinger dog ligne hinanden som to Draaber Vand, saa at det, naar man lønner den ene med 1500 Rb., vilde være ubilligt at lønne den anden ringere. Det gaaer

hermed som med, hvad man har sagt om Hølesteret. Man har sagt, at jeg havde yttret, at man skulde faae at see, hvad det vilde føre til at votere Gager paa 4000 Rb., at det nemlig vilde blive overført paa Departementscheferne, men at dette jo ikke var skeet. Men det var slet ikke derom, Stridspunktet dreiede sig. Det var om Begyndelsesgagen 2400 Rb., jeg sagde: lad os holde fast paa det, thi ellers vil man senere foreslaae, at Departementscheferne ogsaa skulle have en højere Begyndelsesgagage — og saaledes er det jo ogsaa gaaet.

Den ærede Minister har dernæst i høj Grad forundret sig over, at naar man siger, at Universitetet kan saa let udrede disse 4000 Rb. eller hvormeget det nu drejer sig om, da det har en saa stor Overflødighed af Midler, jeg da kunde sige: førend vi rigtig kunne bedømme denne Overflødighed, maae vi undersøge, om det ikke var rigtigt, at Universitetet, istedetfor at blive betragtet som noget Særligt, der er Herre over sine egne Midler og lader Statskassen bære de Udgifter, der angaae Underviisningsvæsenet, selv kom til at bære alle Udgifterne til videnskabelige Samlinger og de extraordinære Udgifter til Almueskolevæsenet. Jeg sagde, at det hele Underviisningsvæsen nu har en anden Stikkelse, end da Universitetet blev oprettet. Alle de Midler, der ere givne til Universitetet, ere alene givne for at faae Oplysningen udbredt i Landet paa den Maade, der ansaaes for den meest passende og brugbare. — Naar vi nu komme til at undersøge det, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 4de Valgkreds (Schjern) meente, at det hele Underviisningsvæsen ikke skulde staae deelt i to Dele, der saa at sige vare Modstandere af hinanden, men skulde slutte sig sammen og arbejde i Fællesskab, bliver det et stort Spørgsmaal, om vi ikke, førend vi sige, vi have nok, bør dele mellem disse forskjellige Stiftelser, og saa see, hvor Rigdommen bliver af. Gave vi ikke allerede begyndt at gaae denne Vej ved at anvise af Sorø Akademies Midler? Og er der nogen Forskjellighed mellem disse to Institutioner? Vi ere komne til den Erkjendelse, at Sorø Akademies Midler ikke ville være tilstræk-